

The Role of Zionist Jews in Promoting Satanism and Countering It from the Perspective of Quranic Verses

Mostafa Kafirad¹   Alireza Abdorrahimi²   Faraj Behzad Vakilabad³

Abstract

The purpose of this study is to examine the role of Zionist Jews in promoting Satanism in the present era and confronting it from the perspective of Quranic verses. According to historical evidence, there is a high degree of intellectual and political solidarity between Zionism and Satanism, such that the common point of these atheistic movements is the anti-religious uprising. Therefore, an intelligent approach to confronting the emerging branches of Satan is inevitable. Satanism is an intellectual belief whose supporters consider Satan as a main model. Today, strengthening spiritual and media literacy and religious faith is the most important key strategy that prevents Satan from influencing humans. The Quran, as a book of guidance, confronts the idea of Satanism by outlining effective educational strategies such as clinging to God, doing righteous deeds, wisdom, patience, sincerity in action, *istidazah*, and self-esteem. Clinging to the Quran can neutralize Satanic plans and ensure the health of the individual and society. The method of conducting the quantitative research is descriptive-survey studies, cross-sectional in terms of time and applied in terms of purpose. The main tool is a researcher-made questionnaire that has been evaluated in terms of reliability by the Cronbach's alpha test and has 0.84, indicating that the questionnaire has acceptable reliability. The research findings show that Zionism has a direct effect on the promotion of Satanism and Freemasonry; and there is a positive and significant relationship between the two variables of Satanism and Freemasonry.

Keywords: Zionist Jews, Satanism, Freemasonry.

---

1. PhD student in Quran and Hadith Sciences, Department of Theology and Islamic Studies, Islamic Azad University, Ardabil Branch (Corresponding Author)

Email: M.kafirad@yahoo.com

2. Assistant Professor, Department of Theology and Islamic Studies, Islamic Azad University, Ardabil Branch

Email: abdorrahimy.ar@gmail.com

3. Assistant Professor, Department of Theology and Islamic Studies, Islamic Azad University, Ardabil Branch

Email: behzad.f.PHD@gmail.com

دوفصلنامه مطالعات فرهنگی قرآن

سال دوم، شماره سوم، بهار و تابستان ۱۴۰۴

نقش یهود صهیونیسم در ترویج شیطان گرایی و مقابله با آن از منظر

آیات قرآنی

مصطفی کافی راد^۱، علیرضا عبدالرحیمی^۲، فرج بهزاد وکیل آباد^۳
(تاریخ دریافت مقاله: ۱۴۰۳/۶/۵ تاریخ پذیرش مقاله: ۱۴۰۳/۱۲/۲۰)

چکیده

هدف از انجام این مطالعه، بررسی نقش یهود صهیونیست بر ترویج شیطان گرایی در عصر حاضر و مقابله با آن از منظر آیات قرآنی است. برابر شواهد تاریخی میان صهیونیسم و شیطان گرایی نسبت بالایی از همبستگی فکری و سیاسی وجود دارد، به گونه‌ای که نقطه مشترک این جریان‌های الحادی، خیزش ضد دینی است. لذا برخورد هوشمندانه در مقابله با نحله‌های نوظهور شیطان امری گریزناپذیر است. شیطان گرایی، یک باور فکری است که هواداران آن، شیطان را یک الگوی اصلی تصور می‌کنند. امروزه تقویت سواد معنوی و رسانه‌ای و ایمان دینی مهم‌ترین راهبرد کلیدی است که مانع نفوذ شیطان در انسان می‌شود. قرآن به عنوان کتاب هدایت با ترسیم راهکارهای تربیتی اثرگذار مثل تمسک به خدا، انجام عمل صالح، خردورزی، شکیبایی، اخلاص در عمل، استعاده، و عزت نفس، با اندیشه شیطان گرایی مقابله می‌کند. تمسک به قرآن، می‌تواند نقشه‌های شیطانی را خنثی و سلامت فرد و جامعه را تضمین کند. روش انجام پژوهش کمی از شاخه مطالعات توصیفی-پیمایشی و از نظر زمانی مقطعی و از لحاظ هدف کاربردی است. ابزار اصلی یک پرسشنامه محقق ساخته است که از نظر میزان پایایی به وسیله آزمون آلفای کرونباخ مورد ارزیابی قرار گرفته است و دارای ۰/۸۴ است و نشان می‌دهد پرسشنامه دارای پایایی قابل قبولی است. یافته‌های پژوهشی نشان می‌دهد، صهیونیسم بر ترویج شیطان گرایی و فراماسونری تأثیر مستقیم دارد؛ و بین دو متغیر شیطان گرایی و فراماسونری رابطه مثبت و معناداری برقرار است.

واژگان کلیدی: یهود صهیونیست، شیطان گرایی، فراماسونری.

۱. دانشجوی دکترای تخصصی علوم قرآن و حدیث، دانشگاه آزاد اسلامی واحد اردبیل (نویسنده مسئول)

رایانامه: Email:M.kafirad@yahoo.com

۲. استادیار گروه الهیات و معارف اسلامی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد اردبیل

رایانامه: Email: abdorrahimy.ar@gmail.com

۳. استادیار گروه الهیات و معارف اسلامی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد اردبیل

رایانامه: Email: behzad.f.PHD@gmail.com

مقدمه

یهود صهیونیسم در بُعد بین‌الملل با استفاده از نقش کلیدی سرمایه‌داران بزرگ یهودی و با صرف هزینه‌های سرسام‌آور، شروع به ساخت جریان شیطان‌گرایی نموده و همواره به صورت تعمدی سعی می‌کنند که نمادها و مناسک موجود در آئین یهود را در این فرقه تعمیم دهند، تا تصویر باشکوه و ترسناکی را از خود در اذهان جهانی نمایش دهند. البته رفتار صهیونیست‌ها که تبدیل به هسته‌ای خاص و منسجم در دل جامعه یهودی شده، همیشه مورد استقبال کلیت یهودیان نبوده و ریشه آن بیشتر به محافل ثروت و قدرت جهانی که دارند، برمی‌گردد. (مجیدی، ۱۳۸۹ش، ۱۷).

نظر به اینکه میان صهیونیسم و شیطان‌گرایی نسبت بالایی از همبستگی فکری و سیاسی وجود دارد، در مورد ارتباط این دو جریان می‌توان از نمادها و علائم، آداب و مناسک مشترک بین این دو گروه اشاره کرد. به طوری که نقطه مشترک و کلیدی این جریان‌ها، الحاد و مبارزه با دین‌داری و فعالیت پنهانی و شبکه، ساتنرالیسم شدید در دو گروه، برخورد قاطع و حذف فیزیکی افراد خارج‌شده از تشکیلات، مناسک جنسی و انجام رفتارهای نابهنجار و غیرمتعارف از سوی افراد در برنامه‌های گروهی است. (احمدی، ۱۳۹۳ش، ۲۰).

شیطان‌گرایی یا شیطان‌پرستی^۱ گروهی از باورهای ایدئولوژیک یا فکری است که هواداران آن، شیطان را یک طرح و الگوی اصلی قبل از جهان آفرینش تصور می‌کنند. شیطان‌گرایان، شیطان را موجودی زنده و مشترک با چند وجه از طبیعت انسان تلقی می‌کنند؛ و به جای اطاعت از دستورات الهی و پیروی از قوانین طبیعی و اخلاقی، عموماً بر پیشرفت فیزیکی خود با راهنمایی‌های موجودی مافوق یا قوانینی فرستاده‌شده تأکید دارند. امروزه اکثر شیطان‌پرستان از باورها و اعتقادات ادیان گذشته اجتناب می‌کنند و غالباً گرایش‌های خودپرستانه دارند. (رفیعی، ۱۳۹۳،

---

1. Satanis

۱۰۷). شیطان‌پرستی یک خیزش ضد مذهبی است که علیه آموزه‌های دینی و آسمانی شکل گرفته و هویت این جریان به طور مشخص در اروپا و در جهان در مقابله با مسیحیت کلاسیک به وجود آمده است؛ به این معنا که در قرون وسطی بر اثر سخت‌گیری‌های رهبران کلیسا، اشخاصی به جای کلیسا، راه شیطان را در پیش گرفتند تا از این طریق با کلیسا مقابله کنند. تعاریف و توصیفاتی که در شیطان‌پرستی از شیطان می‌شود، بیشتر از منابع مذهبی همان دوران گرفته شده است؛ و تصاویری که از شیطان کشیده می‌شود، بیشتر انگاره‌هایی هستند که قبلاً در کتب مذهبی توصیف شده‌اند؛ اما از منظر جامعه‌شناختی، پیروان شیطان و فراماسون‌ها افرادی هستند که ادعاهای خاصی دارند و تصور می‌کنند که راه نجات را پیدا کرده‌اند و می‌خواهند این راه را به بشریت ارائه دهند. نتایج مطالعات مختلف نشان داده است که شیطان‌پرستی در جامعه امروزی دارای آسیب‌های فراوانی در سطوح فردی، خانوادگی، فرهنگی - اخلاقی و اجتماعی است. ترویج‌دهندگان شیطان‌گرایی، برای پیشبرد اهداف و سیاست‌های خود جهت نفوذ بر افراد اجتماع بالاخص قشر نوجوان و جوانان، از انواع ابزارآلات و شیوه‌های جذاب و نوین از جمله موسیقی، لباس، مراسمات، درست کردن نمادهای مختلف، اعداد، رنگ‌کاری اندام‌های بدن استفاده می‌کنند و با تزریق اطلاعات و آگاهی غیرمعقول به مخاطبان خود، از طریق رسانه‌ها، ایدئولوژی آنان را به سمت خود سوق داده و اعمال و رفتار آنان را دستخوش تغییرات می‌کنند.

شیطان‌پرستی قدیمی و مدرن از نظر تاریخی و تبارشناسی و هم از جهت سیاسی و اجتماعی ریشه در دین یهود دارد؛ و سران یهودی، به ویژه صهیونیسم، نقش برجسته‌ای در گسترش و ترویج آیین شیطان‌پرستی، در جهان دارند. رهبران یهودی به ویژه یهود صهیونیسم، امروزه با امکانات بسیار گسترده و با استفاده از ابزارهای فکری و مادی و رسانه‌ای به ویژه هنر، سینمای هالیوود و اینترنت، تلاش گسترده‌ای در ترویج همه‌جانبه این فرقه انحرافی دارند؛ و امروزه صهیونیست‌ها با بهره‌جویی از

خلاً فکری و معنوی جهان غرب و مبانی مدرنیته، به ترویج عرفان یهودی و به تبع آن شیطان‌پرستی پرداخته‌اند (نگارش، ۱۳۸۹ش، ۶۴). با توجه به اینکه امروزه ترویج شیطان‌گرایی تبعات فردی و اجتماعی بسیاری در جامعه دارد و ضربه جبران‌ناپذیری بر فرهنگ ایرانی و اسلامی می‌زند، لذا برای مقابله و خنثی‌سازی اهداف این پدیده شوم، بررسی تمامی ابعاد این جریان نیازمند تحقیقات گروهی و به صورت میان‌رشته‌ای است و با رویکردهای تک‌بعدی و تقلیل‌گرا هیچ وقت قابل تحقیق و شناسایی نیست؛ بنابراین لازم است که گروه‌های مطالعاتی برای بررسی ایدئولوژی شیطانی هرچه سریع‌تر شکل بگیرند.

متأسفانه در بسیاری از تحقیقات صورت گرفته در کشورمان کمتر به ابعاد جریانی شیطان‌گرایی توجه شده و بیشتر به گزارش ناقص از افکار و عقاید برخی فرقه‌های منحرف شیطانی بسنده شده است که این گزارش‌ها نیز به علت عدم استفاده از منابع علمی و پژوهشی و اصیل، دیدگاه کاملی نسبت به جریان شیطان‌گرایی به دست نمی‌دهد. غافل از آنکه فرقه‌های موجود شیطان‌گرایی در دنیا تنها بخشی از جریان شیطان‌گرایی است. این نوشتار با طرح مباحثی درصدد ایجاد شناختی هر چند مقدماتی، از حقیقت «شیطان و شیطان‌گرایی» و ارتباط آن با یهود صهیونیسم و از سوی دیگر راه‌های مقابله با آن از منظر آیات قرآنی است. قرآن در مأموریت تربیتی خود، در ابعاد مختلف به تربیت و تزکیه نفوس انسان‌ها به صورت حکیمانه پرداخته که شامل راهکارهای تربیتی در حوزه‌های مختلف از جمله مقابله با شیطان و اندیشه شیطان‌پرستی است؛ لذا در این راستا هدف از انجام مطالعه حاضر این است که به دو سؤال مهم پاسخ داده شود که:

۱- اهداف و سیاست‌های یهود صهیونیسم در ترویج شیطان‌گرایی برای نفوذ و اثرگذاری کدام‌اند؟

۲- راهکارهای تربیتی قرآن کریم در جهت مقابله با شیطان‌گرایی کدام‌اند؟

پیشینه

پژوهشی که در ارتباط با نقش یهود صهیونیست در ترویج شیطان‌گرایی انجام یافته است، نشان می‌دهد که یهود صهیونیست با ترویج افکار شیطان‌گرایی و عقایدی مخربی که در راستای اهداف شوم خود دارد، با طرح مباحثی در بخش نظری و عملی، بستر را برای پذیرش و مقبولیت خود در جوامع فراهم می‌کنند و در این راه برای نیل به اهداف ضد بشری خود متوسل به ابزارهای مختلفی از جمله موسیقی، مثل متالیکا، راک، انجام مراسم جنسی و پای‌کوبی‌های مختلف گروهی، استفاده از اعداد، رنگ‌ها، نمادها می‌شوند. در این راستا با الهام از آموزه‌های نورانی قرآن و به برکت اتکا به رهنمودهای تربیتی اثرگذار آن، همچون مؤلفه‌های ایمان و یاد خداوند، تقوا، خودشناسی، توکل و اعتماد کامل به خدا، انجام اعمال صالح، توبه و بازگشت به سوی خدا، تکیه بر تعقل، صبر و بردباری، خلوص نیت، استعاذه، پیروی از دستورات قرآن و تقویت نفس می‌توان با اندیشه شیطان‌گرایی و شیطان‌پرستی مقابله کرد و به آشفته‌گی‌ها و نابسامانی‌های روحی و روانی و اخلاقی جامعه بشری خاتمه داد. ضمناً تحلیل مسئله بیشتر اعتقادی، فرهنگی و اخلاقی بوده و راهکار ارائه‌شده کاربردی و مطابق با فطرت بشری است.

نتایج تحقیق امامیان و رفیعی (۱۳۹۷، ۱۱۵) با عنوان تحلیل شیطان‌گرایی مدرن از فضای مجازی، نشانگر آن است که تفکر شیطان‌گرایی به سال‌های قبل از میلاد مسیح علیه السلام برمی‌گردد، فشار مسیحیت بر مردم و سخت‌گیری‌های آنان از یک سو و آموزه‌های یهودی-مسیحی، وجود فلسفه یونانی و افول معنویت از سوی دیگر، باعث رشد مخفیانه این حرکت ضد دینی گردید، به طوری که با گذشت زمان و با تغییر تمدن‌ها تنها صورت مسئله و عنوان آن عوض شده است. برای شناخت وضعیت بحران‌زده موجود لازم است حرکت جریان‌های مبلغ این فرقه و آنچه از طرف جریان‌های منتقد در حال ارائه است، جمع‌آوری شده و نقاط ضعف و قوت آن معلوم شود تا راه حلی مناسب برای مقابله با این جریان گمراه، ارائه گردد. در این

پژوهش دیدگاه‌ها، اعمال، اصول و عقاید شیطان‌پرستی و راهکارهای برون‌رفت از آن در فضای مجازی و نیز روند شیطان‌گرایی و بسترهای آن در غرب و ایران به طور مفصل پرداخته شده است. لازم به ذکر است یکی از مهم‌ترین فعالیت این فرقه، موسیقی مبتذل است که از آن برای ترویج و تبلیغ شیطان‌گرایی استفاده می‌کنند و نکته دیگر اینکه بیشترین آسیب‌دیدگان این فرقه فاقد تحصیلات مناسب هستند و در نهایت به پوچی رسیده‌اند.

از نتایج تحقیقات محمدنیا (۱۳۹۷، ۱۵۸) با عنوان شیطان‌گرایی فرقه‌های نوظهور به دست می‌آید که شیطان‌گرایی برای بسیاری از جوانان غربی نوعی فرار از مشکلات روانی و گریز از تهدیدات اجتماعی در زندگی ماشینی است. در آئین شیطان‌گرایی زیست مقتدرانه به عنوان هدف به دو شیوه دنبال می‌شود و از آنجایی که تمام قدرت در نگاه غربی از آن شیطان است، دست یافتن به زندگی مقتدرانه در ارتباط گرفتن با شیطان معرفی می‌شود و در نهایت خاتمه دادن به آشفتگی‌ها و سامان دادن به نابسامانی‌ها هم فقط از شیطان انتظار می‌رود.

تقی‌زاده (۱۳۹۶) در تحقیقی با عنوان «مقایسه تصویر آینده بشر در آیات و روایات با تأکید بر شخصیت دجال» می‌گوید: دین یهود معتقد به فراگیر شدن شر در عرصه گیتی و به دنبال آن ظهور ماشیح (مأموری از جانب خداوند) برای نابودی جنود شر در یوم‌الله و همچنین تقابل نیروهای خیر و شر با عناوین مختلف و سرانجام، پیروزی نهایی از آن لشکریان خیر خواهد بود؛ و دین مسیح با اعتقاد به همین موضوع و اندکی تفاوت در بعضی از نسخه‌های انجیل، معتقد به بند کشیده شدن شیطان در طول حکومت هزارساله مسیح و قیام شیطان به دنبال آزادی از بند و قیام علیه مسیح و سرانجام نابودی او و جنودش است.

شیرینی لرد (۱۳۹۵) در پژوهشی با عنوان «بررسی و مقایسه مفهوم سحر و جادو در قرآن و عهد عتیق» نتیجه می‌گیرد که دین یهود سحر و جادو را نهی کرده است؛ اما بعد از تحریف تورات به دست عالمان یهودی، اعتقاد به سحر و جادو دستخوش

تغییر و با عرفان کابالا آمیخته شده و به عنوان ابزاری فریبکارانه برای رسیدن به هدف‌های شیطانی مورد استفاده قرار گرفته است.

نتایج تحقیق فراهانی و همکاران (۱۳۹۲، ۲) با عنوان نقد شیطان‌پرستی از دیدگاه آیات و روایات نشانگر آن است که شیطان‌پرستی گرایشی فاسد، با ظاهری فریبنده است که برای تبلیغ خود، از ابزارهای مختلفی چون کتاب، شعر، موسیقی و فیلم بهره می‌گیرد؛ و آموزه‌های نظری آن اغلب با آموزه‌های قرآن و احادیث موجود، در تضاد است و در سایر موارد نیز کارکرد فریبنده‌گی و جذب افراد را دارد. لذا زیر نظر گرفتن تحرکات آن، باید مورد توجه دستگاه‌های فرهنگی قرار بگیرد.

نتایج تحقیق رسولی و حسین‌نژاد (۱۳۹۰، ۱) با عنوان شیطان‌پرستی به مثابه تهدید خاموش فرهنگی نشانگر آن است که معنویت‌گرایی و گرایش به عرفان‌های کاذب در جهان حاضر به یک پدیده تبدیل گردیده است. به خصوص آنکه اکثریت این فرقه‌ها و گروه‌ها مروج ارزش‌ها، هنجارها و کنش‌هایی هستند که در بسیاری موارد در تضاد با ارزش‌ها و هنجارهای حاکم بر جامعه است. به طوری که شیطان‌پرستی یا شیطان‌گرایی به عنوان یکی از تهدیدات خاموش فرهنگی ابتدا مرزهای اخلاقیات را در کشورهای اروپایی و آمریکایی در هم شکسته و سپس به سرزمین‌های شرقی رسیده است.

صادق‌پور خامنه (۱۳۹۹) در پژوهشی با عنوان «رویکرد منجی‌گرایانه در عصر مدرنیته» درباره شیطان‌گرایی یهود می‌نویسد: بسیاری از پیشگوئی‌های یهودیان مخلوط با سحر و جادو، طالع‌بینی و نجوم و رؤیا است. اختلاط راست و دروغ در میان اخبار یهودیان به دلیل پیشینه آنها در حيله‌گری و دسیسه و استفاده نادرست از علوم غریبه و جادو و طالع‌بینی برای به دست آوردن اخبار، زیاد است. علاوه بر اینها، غربی‌ها، صرف نظر از منابع مسیحی و یهودی عموم منابع مسلمانان را نیز در اختیار دارند. به هر صورت این اخبار، جمع‌آوری شده و یهود نیز تکیه‌اش بر همین اخبار است؛ بنابراین می‌شود این طور نتیجه‌گیری کرد که در عموم این منابع از آینده‌ای

سخن به میان آمده که در آن معنویت بر جهان حاکم می‌شود، موعود آسمانی می‌آید و بساط شیطان و سلطه‌جویی‌اش جمع می‌شود.

زمانی و همکاران (۱۳۸۹) مطالعه‌ای در میان دانشجویان در دانشگاه اصفهان انجام دادند و به دنبال این بودند که میزان شناخت این دانشجویان را با فرقه‌های شیطان‌پرستی بررسی نمایند و در این مطالعه نیز نقش رسانه‌ها را هم مد نظر داشتند. نتایج مطالعه آنها نشان داد تفاوت معناداری از لحاظ میزان آشنایی کلی با فرقه‌های شیطان‌پرستی، اصطلاحات و نمادهای تصویری رایج در آن بین دانشجویان دختر و پسر وجود دارد. همچنین مشخص شد که بین دانشجویان گروه‌های فنی‌مهندسی، علوم انسانی و پزشکی از نظر آشنایی با اصطلاحات و علائم رایج در شیطان‌پرستی تفاوت معناداری وجود دارد به طوری که دانشجویان فنی-مهندسی آشنایی بیشتری با این اصطلاحات و نشانه‌ها داشتند و دلیل این آشنایی بیشتر رسانه‌های مورد استفاده آنها بود و ضمناً بین پایگاه اجتماعی اقتصادی خانواده‌ها و میزان آشنایی کلی با فرقه‌های شیطان‌پرستی، اصطلاحات و نمادهای تصویری رایج در آنها نیز رابطه معناداری مشاهده شد.

کریمی در مطالعه‌ای (۱۳۹۰، ۹۰) با عنوان «جهان تاریک» تأکید می‌کند که امروزه شیطان‌پرستی مذهبی است ساختگی که توسط سران یهودی که مدیریت افکار و اندیشه‌ها را در انحصار خود می‌پندارند به وجود آمده است. یهود صهیونیست با صرف مبالغ هنگفت و به خدمت گرفتن هنرپیشگان، نوازندگان و خوانندگان، چاپ و نشر کتب، مجلات، روزنامه و سی‌دی‌های آموزشی و کاباره‌ها ... به دنبال پر کردن خلأ روحی و معنوی جوانان غربی و سپس جوانان شرقی برآمده است. در این حال شیطان‌پرستی دنیایی را ترسیم می‌کند که هیچ روزنه‌ای امید برای آن متصور نیست. راهی که شیطان‌پرستی ترسیم می‌کنند، معجونی است که هر آدم گرفتاری را به وحشی‌گری و نفرت سوق می‌دهد.

۱. معنائشناسی شیطان

اهل لغت، شیطان را مشتق از یکی از دو ماده «ش ط ن» یا «ش ی ط» دانسته‌اند. (طریحی، ۱۳۷۵) ولی تمایل اغلب آنان به این است که این واژه مشتق از ماده «ش ط ن» به معنای دور شدن و دور شده از خیر، است. (مصطفوی، ۱۳۶۰، ۵). این کلمه به صورت مفرد هفتاد بار و به صورت جمع (شیاطین) هجده بار در قرآن کریم آمده است. (قرشی، ۱۳۷۱، ۴/۴۲). به عقیده بعضی نیز نون آن زائد است و اصل آن از «شاط-یشاط» است و به معنای احتراق (سوختن) است؛ لذا به شیطان، شیطان می‌گویند چون از فرمان خداوند سرپیچی نمود، پس از رحمت خدا دور شد. به عقیده طبرسی، راغب و ابن اثیر و دیگران، «ن» شیطان اصل کلمه است و آن از شطن یشطن است؛ شطن به معنی دور شدن است «شطن عنه»: بعد (راغب اصفهانی، ۱۴۱۲ق) پس شیطان به معنی دور شده از خیر است (جزری، ۱۴۱۵ق)؛ بنابراین شیطان در اصطلاح عنوانی عام برای موجودی است اغواگر که هر آن، به گمراه ساختن افراد بی‌شماری مشغول است؛ و چون از فطرت پاک آدمی آگاه است، به صورت تدریجی، شروع به اغواگری می‌کند تا فرد را آماده انجام گناهان کبیره و حتی کفر و ارتداد نماید.

۲. فراماسون

فراماسون برگرفته از کلمه فرانسوی فراماسون^۱ که ترجمه لغوی آن «بنای آزاد» است. فراماسون‌ها با تشکیل اتحادیه‌ای در فرانسه گرد هم می‌آمدند و برای پیش برد منافع مشترک خود تصمیماتی اتخاذ می‌کردند. آن‌ها پس از مدتی تشکیلات مخفی و زیرزمینی خود را به نام فراماسون پایه‌گذاری کردند. در نتیجه در قرون ۱۸ و ۱۹ م، تشکیلات فراماسون به خدمت امپریالیسم درآمدند و همانند میسیون‌ها (هیئت‌های مذهبی) به عنوان جاده‌صاف‌کن استعمار و عمدتاً به عنوان

1. franemason

عامل انگلیس به مناطق مختلف دنیا گسیل شدند؛ بنابراین فراماسون‌ها، انجمن‌های مخوفی هستند که با سازمان‌های جاسوسی انگلیس و آمریکا و رژیم صهیونیستی همکاری دارند؛ و انگیزه اصلی آنان تصاحب قدرت و زور و زر و خدمت به امپریالیسم است. (نقوی، ۱۳۶۱، ۱۵۷).

۳. سیر تاریخی شکل‌گیری شیطان‌پرستی

شیطان‌گرایی دارای سه دوره گذار تاریخی بوده است. شیطان‌پرستی بدوی، شیطان‌گرایی در قرون وسطی و شیطان‌گرایی مدرن. وقتی کتاب‌هایی که در زمینه تاریخ تمدن و تاریخ ادیان تدوین شده است را ورق می‌زنیم، به مواردی متعددی برمی‌خوریم که خدایانی با ماهیت شیطانی توسط برخی قبایل بدوی در آن زمان ستایش می‌شده‌اند. اما چگونه این آئین‌ها در میان قبایل بدوی رواج پیدا کرده در صورتی که در هر عصری پیامبرانی بوده‌اند که مردم را به یکتاپرستی دعوت می‌کردند، و چه عواملی سبب گرایش آنان به چندخدایی و پرستش خدایان شیطانی شده است، سؤالی است که برخی آن را با این فرضیه پاسخ داده‌اند که: ادیان ابتدایی که پیامبران برای بشر می‌آوردند؛ مثل ادیان ابراهیمی، در جهت پیوند میان ساحت مادی و معنوی زندگی انسان بوده است. (کومن، ۱۳۸۰، ۱۱).

به دنبال تعالیمی که انبیا برای پیروان خود داشتند، مردم امورات مادی و پدیده‌های طبیعی را نشانه‌ای از پروردگار و لطف و رحمت او می‌دانستند و همواره تلاش می‌کردند تا با ایمان و برپایی آیین‌های معنوی، رحمت و برکت او را نصیب خود نمایند؛ اما گاهی اوضاع بر وفق مرادشان پیش نمی‌رفت؛ در این احوال به سبب انحراف از تعالیم پیامبران کم‌کم معتقد شدند که همیشه تدبیر جهان به دست خداوند نیست، بلکه برخی اوقات نیروهای شر و شیطانی هم دست در امور جهان دراز می‌کنند و بر سود و زیان انسان مسلط هستند؛ و اعتقاد به اینکه شر و شیطان مستقلاً منشأ قدرت و اثر در عالم است، به باورهای دوگانه‌گرایی در الوهیت و ربوبیت انجامید

و مردم گمان می‌کردند که با نیایش خدای خیر و رحمت به تنهایی منافعشان تأمین نمی‌شود و باید نیروهای شر را هم ستایش کنند و برای بزرگداشت خدایان شر هم نیایش و مراسمی باید تدارک نمایند. اما عامل مهم‌تری که در همین دوران شکل گرفت و موجب انتقال بسیاری از آموزه‌های شیطان‌گرایانه از دوران باستان به دوران نوین شد، ورود بنی‌اسرائیل به سرزمین مصر و آشنایی آنان با عقاید کفرآمیز مصر باستان بود. (بایرناس جان، ۱۳۸۳، ۱۶).

۴. شیطان‌گرایی در قرون وسطی

در مرحله عبور از شیطان‌گرایی بدوی به شیطان‌گرایی وسطایی، یک جریان مهم به وقوع پیوست که مبانی تدوین و شکل‌گیری شیطان‌پرستی را تا دوره مدرن مستحکم کرد و آن جریانی بود که قوم بنی‌اسرائیل اساساً دنبال کردن دانش و معرفت را در مقابل ایمان و میوه ممنوعه به مردم معرفی کرد؛ و این نکته در سفر پیدایش (عهد عتیق) وارد شد و با تدوین کتاب مقدس به شمار تعالیم مسیحیت افزوده شد. (هلال، ۱۳۸۵، ۱۹)؛ و رازهای علوم و فنون به عنوان مطالعه آیات خداوند در کتاب آفرینش پذیرفته شد. (روزبهانی، ۱۳۸۶، ۱۰). در صورتی که با تدوین نهایی تورات و سپس کتاب مقدس مسیحیان، رفتن به سوی علوم و دانش، کاری ضد دین و شیطانی محسوب شد و شیطان به عنوان نماد عقل و دانایی و راهنمای بشر به سوی درخت معرفت معرفی شد. در حکاکای‌های به‌جامانده «لویی برتون» از شیاطینی که توسط «جان وایر» شناسایی شدند، ارتباط شیطان با علوم و فنون به خوبی نمایان است. اولین شیطان بلع (نام خدای خورشید در بابل) نام داشت که کارشناس حقوق بود و تفریحش شمشیربازی است. فوراس یا فورکاس شیطانی که از سرپرستان ارشد جهنم است، از گیاهان دارویی و خواص سنگ‌ها اطلاع داشته و توانایی آن را داشت که انسان را نامرئی کند و قادر بود علوم معانی و بیان و منطق و ریاضی را به انسان آموزش دهد. بوئر هم یکی دیگر از سرپرستان جهنم در منطق

و طب استاد بود و پنجاه خانواده از شیاطین در اختیار او بودند. (بایرناس جان، ۱۳۸۳، ۲۴). ضمناً اینان فرشتگان بدذاتی هستند که به همراه شیطان از بهشت خارج شدند. چراکه در نگرش یهودی - مسیحی فرشتگان اسیر خداوند بوده و شیاطین آن دسته از فرشتگانی هستند که برای آزادی سر به عصیان گذاشته‌اند. این احساس آزادی به خصوص برای طبقه ضعیف یا متوسط جامعه خوشایند و خواستنی بود. چراکه مردم در قرون وسطی از همدستی کلیسا و اشراف رنج می‌بردند و به نام خدا در بند مقامات دینی و دنیوی بودند. آنان از تخیل نیروهای مرموز و سیه‌چهره با پوست کلفت و چروکیده، احساس آرامش و همدلی بیشتری می‌کردند. از این رو در سده‌های پایانی قرون وسطی میل به شیطان‌پرستی و جادوگری در میان مردم اروپا بالا گرفت. به ویژه گردهمایی‌هایی با نام «سبت» یا «سابات» که در روز شنبه برگزار می‌شد و در آن رابطه آزاد جنسی انجام می‌گرفت، هم به زندگی خالی از شادی آن‌ها هیجانی می‌داد و هم مخالفت با تعالیم کلیسا و احساس خوشایند آزادی را در آنها تقویت می‌کرد. (صدیقی پاشاکی، ۱۳۸۶، ۱۸).

۵. شیطان‌گرایی مدرن و فراماسونری

شیطان‌گرایی مدرن از نیمه قرن شانزده آغاز شد. «کاترین دومدیچی» همسر هنری دوم پادشاه فرانسه بود. بعد از مرگ همسرش مراسم^۱ را در بین اشراف و درباریان فرانسه بنیان گذاشت. (توفیقی، ۱۳۸۱، ۲۲). این مراسم از روی مدل آیین - های جادویی باروری باستانی و بدوی و گردهمایی‌های جادوگران در قرون وسطی بازسازی شد و در مدت کوتاهی به دربار سایر کشورهای اروپا از جمله انگلستان، آلمان و اتریش نیز راه یافت پس از مدتی کودکان ناخواسته‌ای که پدرانشان معلوم نبود و مادرانشان آن‌ها را نمی‌خواستند، به وجود آمدند. در اینجا بود که با ابتکار «کاترین دِشی» با نام مستعار «لاوازین» مراسم اتاق درخشان طراحی شد و آیین

1. Black mass

شیطان‌پرستی را تکمیل کرد. این مراسم بازتولید آیین قربانی انسان بدوی بود. اتاق درخشان کاملاً سیاه‌پوش و تنها منبع روشنایی آن شمع بود. در این اتاق نوزادان ناخواسته قربانی می‌شدند و خونشان به شیطان تقدیم می‌شد. (صدیقی پاشاکی، ۱۳۸۶، ۲۵). پس از مدتی این قضیه برملا شد و بعضی بازداشت و مجازات شدند، اما هنگامی که پای شخصیت‌های بلندپایه به پرونده کشیده شد، مقامات دستور توقف پیگیری را صادر کردند و این مراسم به طور مخفیانه و محرمانه ادامه پیدا کرد. این آیین‌ها در طول قرن‌های هفده و هجده توسط گروه‌های سری که طبقه اشراف ایجاد و رهبری می‌کردند، ادامه پیدا کرد. گروه‌هایی نظیر ژرمن باکسن، پسران نیمه‌شب، موهاکس‌ها و نفرین‌شدگان. بعضی از این گروه‌ها مثل انجمن آتش دوزخ بسیار وسیع بوده و زیرگروه‌های متعدد فعالیت داشتند. (روزبهرانی، ۱۳۸۶، ۱۰).

سرانجام این گروه‌ها به شکل‌گیری انجمن‌های فراماسونری در انگلیس، ایتالیا و فرانسه، و از جمع آن‌ها گراند لژها منجر شد و سپس در تمام اروپا و آمریکا و به تدریج در تمام دنیا نفوذ پیدا کرد و برای پذیرش شیطان‌پرستی تلاش‌های وافری صورت گرفت. در قرن نوزدهم دکتر «چارلز هاکس» نوشت: «در سراسر جهان شیطان را صادقانه‌تر و بیش از گذشته و در مقیاس بزرگ‌تری پرستش می‌کنند».

«دیانا وگان» در کتابی با نام اعترافات سرگذشت زنان شیطان‌پرستی، بیان می‌کند که در کل اروپا جشن‌ها و مراسمی شیطان‌پرستی را رهبری می‌کردند و مردان را در مراسم خود می‌پذیرفتند. او بیان می‌کند که چگونه در این گروه‌ها و مراسم‌ها برای پرستش شیطان دست به اعمال غیر انسانی می‌زدند و منتظر روزی بودند که اصول اخلاقی پذیرفته‌شده جامعه را از بنیان براندازند. (ارباسی و الفتی، ۱۳۹۴، ۸)؛

فلذا می‌توان گفت که شیطان‌پرستی یک حرکت مکتبی یا شبه مکتبی و فکری است که طرفداران آن، شیطان را یک مدل و الگوی اصلی و قبل از آفرینش می‌دانند و پرستش شیطان را به عنوان قدرتی فوق‌العاده قوی و بسیار مؤثرتر از نیروهای خوب دنیا، مانند خدا قلمداد می‌کنند؛ و در این راستا بود که در دهه ۱۹۶۰ م، شیطان‌گرایی

توسط سرمایه‌داران یهودی تبلیغ و مورد حمایت قرار گرفت و بدین وسیله چند گروه شیطان‌پرست در انگلستان و امریکا متولد شدند. (مقدس، ۱۳۸۸، ۴۲). بر اساس همین اندیشه شیطانی و الحادی سران یهودی دنیا تصمیم جدی در جهت از بین بردن تمام عقیده‌های پاک و الهی دارند و همه اصول و معیارها را زیر سؤال می‌برند و نظام‌های اجتماعی و حاکمیت‌های موجود شکل گرفته از جمله بنیان خانواده‌ها را تضعیف و نقش مدیریتی والدین را سست می‌کنند. چنانچه رئیس بیمارستان نوجوانان نیویورک نقل می‌کند: شیطان‌پرستی یکی از تهدیدات رایجی است که در مواجهه با بچه‌های امروزی مورد استفاده قرار می‌گیرد، بدیهی است زمانی که کلیسا نتواند در مقابل نیازها و خواسته‌های معنوی جوانان پاسخگو باشد و الگوی مناسبی برای آنان ارائه نماید، کسانی که خود را گرگ (یهود) می‌خوانند سرپرستی گله‌های گوسفند (غیر یهود) را به عهده می‌گیرند و کیست که متوجه شکسته شدن استخوان‌های کلیسا را نشنیده باشد. (امین خندقی، ۱۳۹۰، ۶۰).

در نگاهی عمیق، رابطه رژیم صهیونیستی و نقش آن در سازماندهی گروه‌های شیطان‌پرست در موضوعات زیر قابل بحث است:

الف) این گروه‌ها به خاطر داشتن بسترهای معرفتی مشترک با یهود صهیونیسم، به طور وسیع با این رژیم ارتباط داشته و سیاست‌های ضد انسانی و پوشالی یهود صهیونیست را در دنیا عملی می‌کنند.

ب) دو سازمان مهم جاسوسی یعنی سازمان «سی. آی. ای» و «موساد» رویکردهای مختلف شیطانی را در دنیا سازماندهی و پشتیبانی می‌کنند.

ج) رژیم صهیونیستی از اعضای این گروه‌ها در جهان برای مقاصد شوم سیاسی و جاسوسی بهره می‌برد؛ به گونه‌ای که انجام خشن‌ترین اعمال به این گروه‌ها در دنیا واگذار می‌شود. (صفتاج، ۱۳۸۳، ۲۸). افراد وابسته به این فرقه مانند فراماسون‌ها از برخی نمادهای رفتاری برای ابراز همراهی با این فرقه استفاده می‌کنند. یکی از این علائم دست شیطان (یا کرنوتی در ایتالیایی) به معنی حکومت شیطان است.

این علامت جهانی از سوی سیاستمداران، افراد مشهور و گروه‌های «هوی متال» برای اظهار وفاداری به نیروهای شیطانی به کار می‌رود و علامت بصری به معنای «سلام شیطان» است. (زمانی و همکاران، ۱۳۸۹، ۴۳).

بنابراین لزوم روشنگری و آگاهی بخشی در مقابله با نحله‌های نوظهور شیطانی که غایتشان، دور ساختن انسان از ادیان توحیدی است، امری گریزناپذیر است؛ و امروزه شیطان‌پرستی یکی از بزرگ‌ترین هجمه‌های فرهنگی است که خانواده و نسل جوان جامعه را هدف قرار داده تا با به ابتذال کشاندن آن‌ها، این سرمایه بزرگ جامعه را به افرادی بی‌هدف و سست‌عنصر تبدیل کند و با انداختن آنان به دام انواع بلاهای روانی و اجتماعی و مواد مخدر و داروهای روان‌گردان، آن‌ها را افرادی منفعل و بی‌فایده تبدیل نماید.

۶. یهود، کابالا و شیطان‌گرایی

در تصوف کابالا بحث‌های مفصلی درباره خداوند و خلقت وجود دارد که مشابه عرفان اسلامی است. ولی آنچه از زاویه تحلیل سیاسی حائز اهمیت است، «شیطان‌شناسی» و «پیام مسیحایی» این مکتب است و دقیقاً همین مفاهیم است که کابالا را به عنوان یک ایدئولوژی سیاسی معنادار می‌کند. یکی از مواردی که توانسته از کابالا به شیطان‌پرستی راه یابد نماد «پنتاگرام» یا ستاره پنج پر است. این نماد به مثابه ابزاری برای جادوگران کابالیست مورد استفاده قرار می‌گرفت. نقطه اشتراک دیگر کابالا با شیطان‌پرستی، دیدگاه غریزه جنسی است که در هر دو نحله لذت جنسی در اولویت قرار دارد. آنها رابطه جنسی را نه به مثابه یک عمل برای تداوم نسل، بلکه در راستای هدف انسان در زندگی می‌دانند. (مجیدی، ۱۳۸۹، ۱-۱۷). بسیاری از مفاهیم کابالا، شکل عبری مفاهیم رایج در فلسفه و عرفان اسلامی است. در واقع اندیشه پردازان مکتب کابالا به دلیل زندگی در فضای فرهنگ اسلامی و آشنایی با زبان عربی، دست به اقتباس از متون عرفان اسلامی زده‌اند و با تأویل‌های

مغرضانه خود، به آن روح و صبغه یهودی داده‌اند. کاری که یهودیان در شاخه‌های متنوع علوم و دانش انجام داده بودند.

در حال حاضر سحر و جادو، عرفان یهودی کابالا، علم و دانش، نفوذ سیاسی در قالب سازمان فراماسونری و شاخه‌های گوناگون هنر (خصوصاً سینمای هالیوود و موسیقی) به شیطان‌پرستی شکل نهایی داده و بی‌پرده به دنیا معرفی می‌شود تا دین آینده اهالی دهکده جهانی باشد. چنانچه، فراماسونری با تمام سیاست‌های خبیثانه و پنهانی خود در فیلم «ثروت ملی» به عنوان میراث دار گنج عظیم و تاریخی تمام انسان‌ها به تصویر کشیده می‌شود. (شهبازی، ۱۳۸۸، ۳۸-۹۱).

همان طور که در فراماسونری مسائل جنسی آزاد انگاشته شده، در شیطان‌گرایی نیز جایگاه خاصی دارد، به طوری که رد پای یهود را می‌توان به وضوح در آن دید. رد پای دیگر در بررسی نمادهای متعلق به شیطان‌گرایی است که خط ارتباط صهیونیسم و شیطان‌پرستی به وضوح قابل مشاهده است، که می‌توان در این خصوص به ستاره شش پر که در ماسون‌ها نیز دیده می‌شود و مهر سلیمان یا ستاره داود، و نشان پادشاهان یهودی اشاره نمود. (مردان، ۱۳۸۹، ۱۴). در ضمن نشان کنونی صهیونیست‌ها دو مثلث به شکل ستاره شش پر است و در شیطان‌گرایی این نماد، جزء اصلی‌ترین نمادهای آنان به شمار می‌رود.

بر این اساس، می‌توان، جریان همسویی فراماسون‌ها، صهیونیسم و شیطان‌گراها را در نمادها به خوبی مشاهده کرد. در نتیجه یهود صهیونیسم کلید نهایی شالوده فراماسونری جدید در قرن هیجدهم میلادی را بنا نهادند و به اعتراف خود آنان، سازمان فراماسونری را برای تضعیف ملت‌ها و سلطه بر ملت‌ها را ایجاد کرده‌اند. (شهبازی، ۱۳۸۸، ۵۴-۱۲۴).

۷. شیطان در نگاه یهودی و آیات قرآنی

در نگاه یهودی، شیطان موجودی، بسیار قدرتمند است که قدرت او با قدرت خداوند در حال رقابت و برابری است به طوری که موجب سلطه شیطان بر انسان می‌شود. (نگارش، ۱۳۸۹ش، ۴۵)؛ اما در متون اسلامی شیطان نیرویی ضعیفی دارد (نسا، ۷۶). شیطان‌پرستی، زائیده نگاه یهودی به شیطان است که با نگاه اسلامی متفاوت است. در نگاه یهودی، شیطان یک فرشته است که به همراه تعدادی از فرشتگان برای آزادی قیام نموده و از دستگاه الهی خارج شد. شیطان در ماجرای حضرت آدم و حوا علیه السلام نقش یک نجات‌دهنده را برای بشر ایفا می‌کند و با هدایت آن‌ها به سمت میوه درخت معرفت، آن‌ها را از باطن امور آگاه و از افسار بندگی استثمار گونه خداوند آزاد می‌کند. (سفر پیدایش، ۳-۲۳). ولی از دیدگاه اسلام، شیطان یک جن است، (کهف، ۵۰)؛ که به خاطر عبادت خدا به جمع فرشتگان راه یافت و به خاطر سرپیچی از فرمان الهی که امر به سجده بر آدم علیه السلام فرموده بود، از مقام خویش تنزل پیدا نمود و با گمراه نمودن آدم و همسرش علیه السلام توسط میوه درخت ممنوعه (اعراف، ۲۰-۲۲) باعث هبوط آنان و از بهشت الهی رانده شد (اعراف، ۲۴). برابر آیات الهی، شیطان مستکبر (بقره، ۳۴) کافر (همان) رانده شده از درگاه الهی (حجر، ۴) ملعون تا روز رستاخیز (حجر، ۳۵) سرکش (صافات، ۷) پست و زیون (اعراف، ۱۳) معرفی شده است. در شیطان‌گرایی، همه چیز در یک امر خلاصه می‌شود و آن انسان‌محوری و خود‌خدایی انسان است و انسان از قید بندگی همه چیز، حتی خدا آزاد است، ولی در تعالیم اسلامی انسان به عنوان بنده خدا و فقیر درگاه او (فاطر، ۱۵) معرفی شده که هدف از خلقت او، شناخت خداوند متعال (طلاق، ۱۲) و عبودیت او (ذاریات، ۵۶) و رسیدن به مقام قرب او (علق، ۱۹) است. از این رو این سؤال مطرح می‌شود با توجه به دشمنی دیرینه یهود صهیونیسم با فرامین الهی و مسلمانان، علی‌الخصوص در قرن حاضر، چه راهکارهایی با توجه به آموزه‌های قرآنی در مقابله با نقش یهود صهیونیسم در حوزه شیطان‌گرایی وجود دارد؟

۸. راهکارهای مبارزه با ترویج شیطان‌گرایی و فراماسونری از منظر آیات قرآنی

۱- اگر یک سند جامع و راهبردی و مهندسی‌شده بر اساس آیات قرآنی از سوی شورای انقلاب فرهنگی متناسب با زیست‌بوم جدید و موقعیت فرهنگی و اجتماعی کشور در جهت مقابله با شیطان‌گرایی تدوین شود، گرایش به سوی شیطان‌گرایی کم‌رنگ‌تر خواهد شد؛ مثلاً یکی از ریشه‌های‌ترین مباحث فرهنگی در مبارزه با تهاجم شیطان، احیای فرهنگ اقامه نماز در تمامی سطوح جامعه است. احیای این فریضه الهی، می‌تواند ایمان مردم را حفظ کند و آنها را از فساد و فحشاء نجات دهد. قرآن به پیامبر صلی الله علیه و آله می‌فرماید: «...و نماز را بر پا دار، که نماز (انسان را) از زشتی‌ها و گناه باز می‌دارد، و یاد خدا بزرگ‌تر است؛ و خداوند می‌داند شما چه کارهایی انجام می‌دهید». (عنکبوت، ۴۵).

۲- حساسیت جدی برنامه ریزان اجرایی و فرهنگی و نهادهای مربوطه در سطح کلان نسبت به عواقب نیت شوم یهود صهیونیسم در ترویج شیطان‌گرایی و مراسمات زیرزمینی و کلیسای خانگی. خداوند می‌فرماید: «و اگر اهل شهرها و آبادی‌ها، ایمان می‌آوردند و تقوا پیشه می‌کردند، برکات آسمان و زمین را بر آنها می‌گشودیم؛ ولی (آنها حق را) تکذیب کردند؛ ما هم آنان را به کیفر اعمالشان مجازات کردیم». (اعراف، ۹۶).

۳- با توجه به اینکه دشمن از نمادها برای نفوذ در افکار نوجوانان و جوانان استفاده می‌کند و نمادها هویت سازند، با همکاری نهادهای علمی-پژوهشی و فرهنگی، اقدام ضربتی و اصولی و جلوگیری از رواج نمادهای شیطان‌پرستی و فراماسونی در جامعه شکل گیرد. در این خصوص باید گفت: انسان متوکل خداوند را تکیه‌گاه مطمئن خود قرار می‌دهد و در عین عمل به وظایف نتیجه را به خدا واگذار می‌کند. این امر سبب امید و آرامش وی می‌شود، زیرا شیطان بر متوکلین سلطه‌ای

ندارد. قرآن می‌فرماید: «شیطان، بر کسانی که ایمان دارند و بر پروردگارشان توکل می‌کنند، تسلطی ندارد». (نحل، ۹۹).

۴- تشکیل تیم‌های نقد شیطان‌گرایی به صورت ضابطه‌مند و هوشمندانه همراه با آسیب‌شناسی عالمانه در راستای مدیریت این هجمه فرهنگی و اجتماعی از طریق مراکز مهم آموزشی و فرهنگی. خداوند می‌فرماید: هر کس از یاد خدا روی گردان شود شیطان را به سراغ او می‌فرستیم، پس شیطان همواره قرین اوست». (زخرف، ۳۶).

۵- رصد عملکرد و نقطه قوت و ضعف جریان شیطان‌گرایی و نحله‌های نوظهور و عرفان‌های کاذب در دنیا و جهان اسلام که در عقبه آن رژیم صهیونیستی حضور فعال دارد. قرآن می‌فرماید: «شیطان، شما را (به هنگام انفاق) وعده فقر و تهیدستی می‌دهد؛ و به فحشا (و زشتی‌ها) امر می‌کند؛ ولی خداوند وعده «آمزش» و «فرونی» به شما می‌دهد؛ و خداوند، قدرتش وسیع، و (به هر چیز) داناست». (بقره، ۲۶۸).

۶- توانمندی و افزایش سواد معنوی و رسانه‌ای مردم و خانواده‌ها در شبکه‌های اجتماعی و مجازی در سطح ملی و منطقه‌ای به منظور آگاهی خانواده‌ها از اهداف پلید شیطان‌گرایی و راه‌های مقابله با آن.

قرآن می‌فرماید: «... پس شما با یاران شیطان، پیکار کنید! (و از آنها نهراسید!) زیرا که نقشه شیطان، (همانند قدرتش) ضعیف است». (نساء، ۷۶).

۷- یهود صهیونیسم برای به ابتذال کشاندن مردم از هر وسیله‌ای از جمله فیلم‌های هالیوودی، موسیقی مبتذل و سکس و مراسمات شیطانی بهره می‌گیرد، فلذا برخورد آگاهانه و هوشمندانه در این برهه، بسیار حیاتی و ضروری است و گرنه برخورد منفعلانه ضربه‌ی جبران‌ناپذیری به دنبال خواهد داشت. خداوند خطاب به پیامبر صلی الله علیه و آله می‌فرماید: «هرگز یهود و نصاری از تو راضی نخواهند شد، (تا به طور کامل، تسلیم خواسته‌های آنها شوی) و از آیین (تحریف یافته) آنان،

پیروی کنی. بگو: هدایت، تنها هدایت الهی است و اگر از هوی و هوس‌های آنان پیروی کنی، بعد از آنکه آگاه شده‌ای، هیچ سرپرست و یآوری از سوی خدا برای تو نخواهد بود». (بقره، ۱۲۰).

۸- توجه به نیازهای روحی و روانی جوانان و خانواده‌ها که باعث می‌شود هویت دینی و اجتماعی آنان در عرصه‌های مختلف و زندگانی فردی و اجتماعی نهادینه شود و بدین وسیله آنان را در برابر هجمه‌ها و نامالیمات اجتماعی حفظ نماید. خداوند می‌فرماید: «پس روی خود را متوجه آیین خالص پروردگار کن! این فطرتی است که خداوند، انسان‌ها را بر آن آفریده؛ دگرگونی در آفرینش الهی نیست. این است آیین استوار، ولی اکثر مردم نمی‌دانند». (روم، ۳۰).

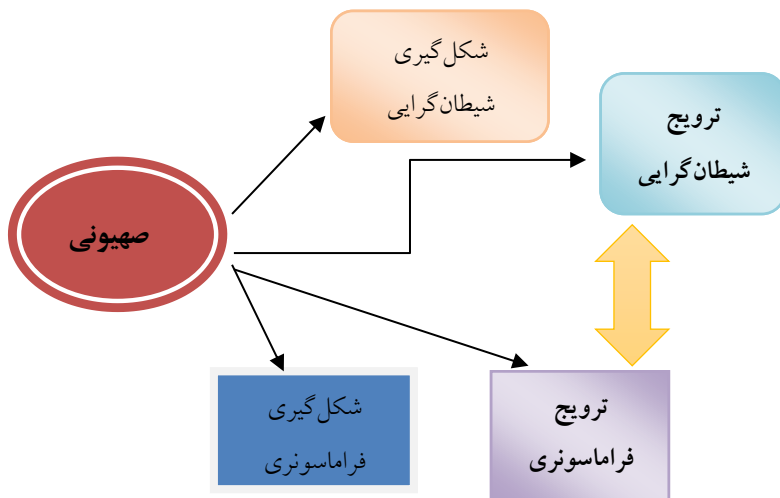
۹- امروزه تقویت و افزایش سواد معنوی و سواد رسانه‌ای و ایمان دینی و توکل به خدا، مهم‌ترین راهبرد کلیدی است که مانع اعوجاج و انحراف فکری و نفوذ شیطان در وجود انسان می‌شود. خداوند می‌فرماید: «آنها کسانی هستند که ایمان آورده‌اند، و دل‌هایشان به یاد خدا مطمئن (و آرام) است؛ آگاه باشید، تنها با یاد خدا دل‌ها آرامش می‌یابد». (رعد، ۲۸).

نتایج مطالعه نشان داد که شیطان‌پرستی و فراماسونری با شیوه‌های مختلف در قالب‌های، تأثیر بر ایدئولوژی و تأثیر بر رفتار و استفاده از ابزارآلات مبتذل و سحر و جادو به‌عنوان ابزار فریبکارانه بر اذهان نوجوانان و جوانان نفوذ می‌کنند. قرآن کریم با ارائه راهکارهای مؤثر از جمله تربیت قرآنی و اعتقادی و همچنین تربیت عقلانی، مثل تعلیم حکمت و عبرت‌آموزی و تربیت اخلاقی مثل توکل بر خدا و استعاذه و خوف از خدا و همچنین پیکار نظری و عملی با شیطان‌پرستان به مقابله با شیطان‌گرایی و فراماسونری پرداخته و از انسان‌های آزاداندیش می‌خواهد با به‌کارگیری آنها، همیشه و در همه حال خود را از آفات شیطانی مصون نمایند.

۹. هدف تحقیق

تأثیر یهود صهیونیست بر ترویج شیطان‌گرایی و رابطه آن با فراماسونری است.

نمودار ۱- مدل مفهومی تحقیق

۱۰. روش تحقیق

روش انجام مطالعه به صورت کمی (توصیفی-پیمایشی) و از شاخه مطالعات همبستگی (رگرسیون) و مقطعی و از نظر هدف کاربردی است. جامعه آماری تحقیق کارشناسان حوزه علوم اجتماعی، رسانه و متخصصان حوزه دینی در شهر اردبیل بودند که از این جامعه تعداد ۶۰ نفر به صورت نمونه‌گیری در دسترس، به عنوان نمونه تحقیق انتخاب شدند. ابزار اصلی این پژوهش پرسشنامه مدون از سوی محقق بود که از نظر میزان پایایی به وسیله آزمون آلفای کرونباخ مورد ارزیابی قرار گرفت و دارای ۰/۸۴ شد و نشان داد پرسشنامه دارای پایایی قابل قبولی است. برای تجزیه و تحلیل داده‌ها از نرم‌افزار SPSS نسخه ۲۳ استفاده شد.

۱۱. یافته‌ها

جدول ۱- توزیع فراوانی نمونه تحقیق بر حسب جنسیت

جنسیت	تعداد	درصد
زن	۹	.۱۵
مرد	۵۱	.۸۵
جمع	۶۰	.۱۰۰

داده‌های جدول ۱ نشان می‌دهد که از مجموع ۶۰ نفر نمونه تحقیق؛ ۹ نفر از آنان را زنان و تعداد ۵۱ نفر دیگر را مردان تشکیل داده‌اند (بیشترین گروه جنسیتی مردان هستند).

جدول ۲- مربوط به متغیر سن افراد نمونه

متغیر سن	تعداد	درصد
۲۰ تا ۳۰ سال	۴	.۶
بین ۳۰ تا ۴۰ سال	۲۶	.۴۳
۴۰ تا ۵۰ سال	۲۵	.۴۲
بالای ۵۰ سال	۵	.۹
مجموع	۶۰	٪۱۰۰

داده‌های جدول ۲ نشان‌دهنده متغیر سن افراد حاضر در نمونه مطالعه است که نشان می‌دهد تعداد ۴ نفر (۶ درصد) از آنان در گروه سنی ۲۰ تا ۳۰ سال و تعداد ۲۶ نفر از آنان در گروه سنی ۳۰ تا ۴۰ سال قرار دارند و نیز تعداد ۲۵ نفر از آنان در گروه سنی ۴۰ تا ۵۰ سال هستند. همچنین تعداد ۵ نفر (۹ درصد) در گروه سنی بالای ۵۰ سال قرار دارند.

جدول ۳- مربوط به متغیر تحصیلات افراد حاضر در نمونه تحقیق

تحصیلات	تعداد	درصد
مدرک حوزوی	۱۰	۱۶/۷
فوق دیپلم	۴	۶/۷
لیسانس	۴۰	۶۶/۷
فوق لیسانس و بالاتر	۶	۰/۱۰
کل	۶۰	۱۰۰٪

با توجه به داده‌های جدول فوق، تعداد ۱۰ نفر (۱۶/۷ درصد) دارای مدرک حوزوی، تعداد ۴ نفر (۶/۷ درصد) دارای مدرک فوق دیپلم، تعداد ۴۰ نفر (۶۶/۷ درصد) دارای مدرک لیسانس و نیز تعداد ۶ نفر (۱۰ درصد) دارای مدرک فوق لیسانس و بالاتر بودند.

۱۲. آزمون فرضیات تحقیق

بلی اولاً ابزار اصلی پرسشنامه از نظر میزان پایایی به وسیله آزمون آلفای کرونباخ مورد ارزیابی قرار گرفته است و دارای ۰/۸۴ است و نشان می‌دهد پرسشنامه دارای پایایی قابل قبول است؛ و برای تجزیه و تحلیل داده‌ها از نرم‌افزار SPSS ۲۳ استفاده شده است.

ثانیاً چون سطح معناداری متغیرها کمتر از ۰/۰۵ به دست آمده و تا ۳ رقم اعشار صفر شده است ($P < 0/001$) در نتیجه می‌توان گفت صهیونیست بر ترویج شیطان-پرستی و فراماسونری و تشکیل شیطان‌پرستی و فراماسونری تأثیر معناداری دارد. مقدار t و مقدار Sig معنادار بودن آماری تأثیر متغیرهای پیش‌بینی را نشان می‌دهد؛ و مقدار t (چه مثبت و چه منفی) اگر بزرگ‌تر از ۱/۹۶ باشند و مقدار Sig اگر کوچک‌تر از ۰/۰۵ باشد نشان می‌دهد که متغیر پیش‌بین بر متغیر ملاک تأثیر معناداری دارد.

۱- صهیونیست بر شکل‌گیری شیطان‌گرایی نوین تأثیر معناداری دارد.

فرضیه	R	ضریب تعیین R ²	ضریب تعدیل‌شده	Beta	T	Sig	F
۱	۰/۷۶۷	۰/۵۴۹	۰/۵۸۲	۰/۱۳۷	۸/۴۸۵	۰/۰۰۰	۸۵/۴۷۵

۲- صهیونیست بر ترویج شیطان‌گرایی نوین تأثیر معناداری دارد.

فرضیه	R	ضریب تعیین R ²	ضریب تعدیل‌شده	Beta	T	Sig	F
۲	۰/۶۱۴	۰/۵۰۲	۰/۵۱۲	۰/۱۵۴	۸/۱۱۰	۰/۰۰۱	۳۸/۲۲۶

۳- صهیونیست بر شکل‌گیری فراماسونری در ابعاد نوین تأثیر معناداری دارد.

فرضیه	R	ضریب تعیین R ²	ضریب تعدیل‌شده	Beta	T	Sig	F
۳	۰/۶۹۹	۰/۵۹۱	۰/۶۰۱	۰/۱۲۵	۸/۳۶۵	۰/۰۰۰	۹۸/۹۴۰

۴- صهیونیست بر ترویج فراماسونری در ابعاد نوین تأثیر معناداری دارد.

فرضیه	R	ضریب تعیین R ²	ضریب تعدیل‌شده	Beta	T	Sig	F
۴	۰/۸۵۶	۰/۵۵۸	۰/۵۶۹	۰/۱۱۴	۵/۱۴۶	۰/۰۰۱	۳۳/۵۴۸

۵- بین فراماسونری و شیطان‌گرایی رابطه معناداری دارد.

فرضیه	R	ضریب تعیین R ²	ضریب تعدیل‌شده	Beta	T	Sig	F
۵	۰/۸۵۹	۰/۷۲۴	۰/۷۵۲	۰/۱۳۸	۵/۱۴۶	۰/۰۰۱	

نتایج حاصل از جداول بالا نشان می‌دهد با توجه به اینکه مقدار ضریب همبستگی فرضیه‌ها به ترتیب برابر با ۰/۷۶۷، ۰/۶۱۴، ۰/۶۹۹، ۰/۸۵۶ و ۰/۸۵۹ به دست آمده است. همان‌طور که ذکر شد مقدار R بین ۰ تا ۱ است و هرچه مقدار آن به ۱ نزدیک‌تر باشد نشان‌دهنده همبستگی قوی‌تر بین مقادیر مشاهده شده متغیر

ملاک است، مقدار ضریب تعدیل شده فرضیات بالا نیز به ترتیب برابر با ۰/۵۸۲، ۰/۵۱۲، ۰/۶۰۱، ۰/۵۶۹ و ۰/۷۵۲ به دست آمده و به معنای این است که ۵۸٪، ۵۱٪، ۶۰٪، ۵۶٪ و ۷۵٪ از واریانس متغیر صهیونیست ناشی از متغیرهای پیش‌بینی شده (شکل - 56٪ گیری شیطان پرستی، ترویج شیطان پرستی، شکل‌گیری فراماسونری و ترویج فراماسونری) است.

با مشاهده سطح معناداری حاصل شده در تحقیق می‌توان گفت که چون سطح معناداری متغیرهای یادشده کمتر از ۰/۰۵ به دست آمده و تا ۳ رقم اعشار صفر شده است ($P < 0/001$) در نتیجه می‌توان گفت صهیونیست بر ترویج شیطان پرستی و فراماسونری و تشکیل شیطان پرستی و فراماسونری تأثیر معناداری دارد. مقدار t و مقدار Sig معنی‌دار بودن آماری تأثیر متغیرهای پیش‌بینی را نشان می‌دهد مقدار t (چه مثبت و چه منفی) اگر بزرگ‌تر از ۱/۹۶ باشند و مقدار Sig اگر کوچک‌تر از ۰/۰۵ باشد نشان می‌دهد که متغیر پیش‌بین بر متغیر ملاک تأثیر معنی‌دار دارد.

جدول ۴ - آزمون رگرسیون و ضریب همبستگی برای فرضیات تحقیق

F	بتا (β)	شاخص معناداری (P)	ضریب تعیین R^2	فرضیه‌ها
۸۵/۴۷۵	۰/۱۳۷	۰/۰۰۰	۰/۵۴۹	۱
۳۸/۲۲۶	۰/۱۵۴	۰/۰۰۱	۰/۵۰۲	۲
۹۸/۹۴۰	۰/۱۲۵	۰/۰۰۰	۰/۵۹۱	۳
۳۳/۵۴۸	۰/۱۱۴	۰/۰۰۱	۰/۵۵۸	۴
-----	حجم نمونه ۶۰	سطح معناداری ۰/۰۰۱	ضریب همبستگی ۰/۷۲۴	۵

با توجه به جدول فوق و اینکه سطح معناداری این آزمون‌ها کمتر از ۵ درصد است، فرضیات تحقیق مورد تأیید قرار می‌گیرد؛ و می‌توان گفت که متغیر صهیونیست

بر ترویج و شکل‌دهی به شیطان‌گرایی و فراماسونری تأثیر مستقیم دارند. همچنین بین دو متغیر فراماسونری و شیطان‌گرایی رابطه مثبت و معناداری برقرار است.

نتیجه‌گیری

صهیونیسم به مثابه شاخه سیاسی یهود، با تلاش امپریالیسم یهودی طی سده‌های ۱۹ و ۲۰ به وجود آمد و توانست بر یهودیان پراکنده در جهان و بخشی از مسیحیت تأثیرگذار باشد. یکی از مهم‌ترین عواملی که صهیونیست‌ها توانستند به وسیله آن مسیحیت و سایر ادیان را متأثر کنند، رواج و گسترش پدیده شیطان‌پرستی و در پی آن اعمال اهداف و نیات خود در میان سایر اقوام و ادیان در جهان بود. با عنایت به اینکه برابر شواهد تاریخی ارتباطی ناگسستگی بین صهیونیسم و فراماسونری برقرار است، راجع به ارتباط بین شیطان‌پرستی و صهیونیسم می‌توان از نمادها و علائم، آداب و مناسک مشترک شیطان‌پرستی با فراماسونری اشاره نمود. چنانچه نقطه مشترک و کلیدی این جریان‌ها، الحاد و مبارزه با دین‌داری است. از دیگر نقاط مشترک می‌توان به فعالیت پنهانی و شبکه‌ای، سانترالیسم شدید در دو تشکل مزبور، برخورد شدید و حذف فیزیکی افراد خارج‌شده از تشکیلات، انجام مناسک جنسی و رفتارهای نابهنجار و پرخطر از سوی شیطان‌پرستان در برنامه‌های گروهی اشاره کرد. آنچه امروزه به عنوان ایدئولوژی شیطان‌گرایی، در دنیا در قالب تهدیدات خاموش و در عین حال مدون و حساب‌شده ترویج می‌شود، با هجمه همه‌جانبه و سیطره‌ی کامل، دین، فلسفه، علوم، عرفان، موسیقی، سینما و سیاست را به دست گرفته و در سنت یهودی-مسیحی ریشه دوانده است. جریان صهیونیسم در واقع روی دیگر سکه قومی-سیاسی یهود است و یهود تنها یک جریان دینی محسوب نمی‌گردد، بلکه یک جریان قومی نژادی است، که کاملاً خودشان را متمایز و برتر از سایر ملل می‌دانند و دنیایی را به تصویر می‌کشند که حتی روزنه‌ی امیدی برای آن وجود ندارد. به همین جهت شیطان‌گرایی را جهان تاریک می‌گویند؛ و

دنیاپی را مجسم می‌کند که هیچ روزنه‌ی امیدی برای آن یافت نمی‌شود و هدفی را جستجو می‌کند که در جهان حقیقی وجود ندارد. قرآن کریم در ابعاد مختلف تربیت اعتقادی، اخلاقی و عقلانی با ارائه راهکارهای مؤثر همچون ایمان و یاد خداوند، تقوا، خودشناسی، توکل و اعتماد به خدا، انجام اعمال صالح، و بازگشت به راه خدا، تکیه بر تعقل، صبر و بردباری، پیروی از دستورات قرآن و تقویت نفس با شیطان و شیطان‌گرایی مقابله کرده و از انسان‌ها می‌خواهد تا با به‌کارگیری فرامین الهی، خود را از آفات شیطانی و آسیب‌های آن مصون بدارند.

باتوجه به نتایج بالا از آزمون رگرسیون و همبستگی متغیرها به دلیل سطح معناداری کمتر از ۵ درصد ($P < 0/001$) در نتیجه می‌توان گفت صهیونیست بر ترویج شیطان‌پرستی و فراماسونری و تشکیل شیطان‌پرستی و فراماسونری تأثیر معناداری دارد.

منابع

* قرآن کریم

۱. احمدی، محمد، ۱۳۹۳، «مقدمه‌ای بر شناخت شیطان‌پرستی و فراماسونری»، کنگره بین‌المللی فرهنگ و اندیشه دینی، قم: مرکز راهبری مهندسی فرهنگی شورای فرهنگ عمومی استان بوشهر.
۲. ارباسی، هادی، الفتی، محمدرضا، ۱۳۹۴، «نحوه شکل‌گیری دولت نکتب اسرائیل، نمادهای شیطان‌پرستی یهود و فراماسونری»، دومین کنگره بین‌المللی فرهنگ و اندیشه دینی، قم: موسسه سفیران فرهنگی مبین.
۳. امامیان، سید حسن، رفیعی، احمد، ۱۳۹۷، «تحلیل شیطان‌گرایی مدرن از فضای مجازی»، مجله PURE LIFE. دوره چهارم، شماره ۱۲، صص ۱۴۶-۱۱۵.
۴. امین خندقی، جواد، ۱۳۹۰، «شناخت و بررسی شیطان‌پرستی، قم: ولاء منتظر (ع).
۵. بایرناس، جان، ۱۳۸۳، «تاریخ جامع ادیان، ترجمه علی اصغر حکمت، چاپ چهاردهم، تهران: انتشارات علمی و فرهنگی.

۶. تقی زاده، ابوالفضل، ۱۳۹۶، «مقایسه تصویر آینده شر در آیات و روایات با تأکید بر شخصیت دجال»، (پایان نامه ارشد)، علوم قرآن و حدیث، دانشگاه ولیعصر رفسنجان، نوع انتشار چاپی.
۷. توفیقی، حسین، ۱۳۸۱، **آشنایی با ادیان بزرگ**، چاپ پنجم، تهران: انتشارات سمت.
۸. جزری، ابن اثیر، ۱۴۱۵ق، **النهاية فی غریب الحدیث و الاثر**، بیروت: دار الکتب العلمیه.
۹. راغب اصفهانی، حسین بن محمد، ۱۴۱۲ق، **المفردات فی غریب القرآن**، چاپ اول، بیروت: انتشارات دارالشامیه.
۱۰. رسولی، زهره، حسین نژاد، فهیمه، ۱۳۹۰، **شیطان پرستی به مثابه تهدید خاموش فرهنگی**، همایش هجوم خاموش، معاونت فرهنگی جهاد دانشگاهی واحد استان لرستان.
۱۱. روزبهانی، احمد، ۱۳۸۶، **کاوشی پیرامون شیطان پرستان یا یزیدیان**، چاپ اول، تهران: نشر ابتکار دانش.
۱۲. زمانی، بی بی عشرت، ۱۳۸۹، «**بررسی میزان آشنایی دانشجویان دانشگاه اصفهان با فرقه‌های شیطان پرستی با تأکید بر نقش رسانه‌ها و پایگاه اجتماعی - اقتصادی**»، فصلنامه علمی و پژوهشی مطالعات فرهنگی و ارتباطات، شماره ۱۸، دوره ۶، صص ۱۸۱-۲۰۲.
۱۳. **سفر پیدایش**، ۱۹۸۷م، ترجمه قدیم، انجمن کتاب مقدس ایران، سازمان مردم‌نهاد اسلام و مسیحیت. بی تا.
۱۴. شهبازی، عبدالله، ۱۳۸۸، **نخستین تکاپوهای فراماسونری، زرسالاران یهودی و پارسی استعمار بریتانیا و ایران**، مؤسسه مطالعات و پژوهش‌های سیاسی.
۱۵. شیرینی لرد، زهراء، ۱۳۹۵، «**بررسی و مقایسه مفهوم سحر و جادو در قرآن و عهد عتیق**»، (پایان نامه ارشد)، علوم قرآن، دانشگاه محقق اردبیلی، دانشکده علوم انسانی.
۱۶. صادق پورخامنه، راضیه، ۱۳۹۹، **رویکرد منجی گرایانه در عصر مدرنیته**، ناشر: موعود عصر.
۱۷. صدیقی پاشاکی، علی، ۱۳۸۶، **جنون شیطان پرستی**، چاپ اول، تهران: انتشارات ناظرین.
۱۸. صفاتاج، مجید، ۱۳۸۳، **سلطه پنهانی و سیطره نامرئی صهیونیسم بر سیاست و فرهنگ و افکار ملت‌ها**، تهران: نشر آرون.

۱۹. طریحی، فخر الدین، ۱۳۷۵، **مجمع البحرین**، تهران: کتاب‌فروشی مرتضوی، چاپ سوم.
۲۰. فراهانی، محمدرضا، ۱۳۹۲، «**نقد شیطان‌پرستی از دیدگاه آیات و روایات**»، پایان‌نامه کارشناسی، (ارشد)، رشته علوم قرآن و حدیث، دانشگاه تهران، دانشکده الهیات و معارف اسلامی.
۲۱. قرشی، سید علی‌اکبر، ۱۳۰۷، **قاموس قرآن**، انتشارات دارالکتب الاسلامیه، تهران.
۲۲. کریمی، حمید، ۱۳۹۰، **جهان تاریک (شناخت و نقد فرقه شیطان‌پرستی)**، قم: موسسه بوستان کتاب.
۲۳. کومن، فرانتس، ۱۳۸۰، **آئین پر راز و رمز میترائی**، ترجمه هاشم رضی، چاپ اول. تهران: انتشارات بهجت.
۲۴. مجیدی، سید محمدهادی، ۱۳۸۹، **جن، شیطان، روح در نگاه عارفان بزرگ**، چاپ دوم، تهران: نشر ماشی.
۲۵. محمدنیا، اسدالله، ۱۳۹۷، **شیطان‌گرایی و فرقه‌های نوظهور**، قم: انتشارات سبط اکبر.
۲۶. مردان، سمیع الله، ۱۳۸۹، **فرقه‌های نوظهور شیطان‌پرستی**، نجف آباد: اداره تبلیغات شهرستان نجف آباد.
۲۷. مصطفوی، حسن، ۱۳۶۰، **التحقیق فی کلمات القرآن الکریم**، تهران: بنگاه ترجمه و نشر کتاب تهران.
۲۸. مقدس، احسان، ۱۳۸۸، **کژراهه شیطان‌پرستی در دوران معاصر**، چاپ اول، تهران: انتشارات نیلوبرگ.
۲۹. نقوی، علی محمد، ۱۳۶۱، **جامعه‌شناسی غرب‌گرایی**، چاپ اول، تهران: امیرکبیر.
۳۰. نگارش، حمید، ۱۳۸۹، **کژراهه شیطان‌پرستی**، تهران: پژوهشکده علوم اسلامی امام صادق (ع).
۳۱. هلال، رضا، ۱۳۸۵، **مسیح یهودی و فرجام جهان**، ترجمه، قیس زعفرانی، چاپ سوم، تهران: نشر هلال.